Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 179. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 19, 1985 No. 179. VOL. XCII

Помер д-р Р. Сочинський, визначний лікар-громадянин і журналіст

Св. п. д-р Р. Сочинський

Бруклин, Н.Й. — Тут, у вівторок, 17-го вересня, у шпиталі по тяжкій, короткій недузі спочив навіки визначний лікар-громадянин і журналіст, Ростислав Сочинський, на 68-му році життя, довголітній співробітник — дописувач „Свободи", що вів у щоденнику постійну колонку.

Вихованець Волині, все своє життя д-р Р. Сочинський був активним у політичному й громадському житті, спочатку на рідних землях Волині, потім під німецькою окупацією, що привело його до нацистського концентраку, де карався кілька років. Звільнившись з тюрми, він на волі далі продовжував боротьбу за визволення України, а переселившись із родиною до Америки в 1950 році, будував цю „Американську Україну" в найбільш активний і хосенний спосіб, особливо заангажувавшись у створенні, а потім діяльності Українського Лікарського Товариства Північної Америки, де був постійно в керівних органах і кілька років очолював його. Так само Українська Православна Церква в ЗСА мала в ньому вірного сина, а Український Інститут Америки в першу чергу д-рові Р. Сочинському завдячує свій розквіт, від самого початку до останнього періоду, коли д-р Сочинський так жертвенно і вміло вів кампанію за звільнення УІА від міського податку, що й увінчалося успіхом.

Не менш важливою ділянкою діяльности д-ра Р. Сочинського була журналістика: це були і численні медично-популярні статті, і есеї на культурно-громадські теми і постійне редагування видань УЛТПА, УІА, авторство сталої колонки про здоров'я в „Свободі" та редагування матеріялів організацій, яких св. п. Р. Сочинський був провідним членом. А понад усе сотні і тисячі вдячних пацієнтів цього Лікаря згадуватимуть його вдячним словом за ту

(Закінчення на стор. 4)

ЗВЕРНЕННЯ

Слава Ісусу Христу!

Високопреподобні, Всечесніші Отці.
Преподобні Сестри-монахині,
любі мої Брати і Сестри у Христи Господі!

В днях від 22-го вересня до 5-го жовтня 1985 року в Римі відбуватиметься вже третій з черги Синод ієрархії Української Католицької Церкви. Цей Синод скликав Верховний Архиєпископ Львова, Блаженніший Отець Кардинал Мирослав Іван Любачівський за благословенням Вселенського Архиєрея Івана Павла II. Це велика подія в історії нашої Церкви і так її треба оцінювати.

Історія Христової Церкви розповідає нам, що перші християни засвідчували любов і віру в Бога своїм життям, а мученичою кров'ю зрошували життєдайний шлях і розвій Христової Церкви в цьому світі. І в новітніх часах народ в Україні засвідчує вірність Христовій Церкві своїм життям, терпінням і муками аж до смерти. І саме ці заслуги, ці тисячі жертв за правду і волю народу дали обильні плоди для нашої Церкви. Христова Церква в Україні існує, хоч тепер у катакомбах. Та Господь благословив наш народ у діяспорі оазами Божої благодаті, розсіяними у вільному світі від Европи, почерез Америку і ген аж до далекої Австралії. Вони просвічують народові шлях до спасіння.

(Закінчення на стор. 3)

Завершується організація зустрічі-бенкету з проф. В. Кубійовичем в Ню Йорку

Ню Йорк (Канцелярія НТШ). — Громадський комітет під патронатом НТШ і УВАН вже поробив ряд технічних заходів для реалізації зустрічі-бенкету з проф. Володимиром Кубійовичем, що відбудеться у суботу, 28-го вересня ц.р., тут у залі школи св. Юра о год. 5-ій по полудні.

Комітет вже полагодив справу вечері з рестораном, розподілив працю у підготові до зустрічі між комісіями Бенкетовою і Організаційною, вислав багато запрошень до організацій й осіб, яких мав адреси і дальше це робить, розшукуючи адреси більше осіб.

У п'ятницю, 13-го вересня, о год. 7-ій вечора в будинку НТШ відбулася нарада комітету, щоб обговорити і рішити ще інші конечні справи зустрічі-бенкету. Насамперед після виміни думок комітет прийняв рамовий проєкт програми зустрічі, який включає: відкриття голови комітету, коротке слово від більших наукових інституцій, вечеря, мистецька частина, інформаційне слово д-ра Атанаса Фіголя про Фундацію Енциклопедії Українознавства і на кінці слово проф. В. Кубійовича.

У мистецькій частині виступить жіночий квінтет хору „Думка", члени ансамблю бандуристів „Гомін степів", які пройшли свій вишкіл у Школі Кобзарського Мистецтва під адміністраційним керівництвом Миколи Чорного, члена комітету від цієї школи, який помагає в організуванні мистецької частини.

Після довшої дискусії над справою привітів, комітет прийшов до висновку щоби просити громадські та інші організації давати свої привіти на письмі і присилати їх до канцелярії НТШ або дати їх керівникові програми на зустрічі-бенкеті. Це було рішено тому, щоб не обтяжувати і продовжувати програму. Ці привіти будуть публічно відмічені товстмайстром.

Серед інших справ, комітет попросив на керівника програми д-ра Степана Вороха і, після дискусії, рішив видрукувати програмки зустрічі-бенкету.

Присутні на засіданні вислухали звідомлення, що канцелярія НТШ вислала багато запрошень до православних і католицьких владик і отців, до всіх організацій й осіб яких адреси посідала і за якими постійно шукала і дальше шукає. До канцелярії вже починають приходити зголошення. Недавно комітет одержав повідомлення, що Блаженніший Мстислав, почесний член НТШ так як проф. Кубійович, візьме участь у зустрічі-бенкеті.

Комітет також запрошує всі організації і всіх людей громади взяти участь. Організації і особи, які не одержали письмових запрошень тому, що комітет не мав їх адрес, проситься зголошуватися телефонічно на число: (212) 254-5130 або писати до НТШ на адресу: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003 найдалі до понеділка, 23-го вересня.

Зустріч-бенкет організується на пошану проф. Володимира Кубійовича у його 85-ліття. Цей ювілей збігається з виданням останнього тому україномовної частини ЕУ. Одначе праця ще не скінчена. Треба докінчити видання англомовної частини та почати видавати друге, усучаснене видання ЕУ. Комітет вірить, що українська громада візьме чисельну участь у цій Зустрічі-бенкеті і тим морально і фінансово допоможе продовжувати працю над Енциклопедією Українознавства.

АМЕРИКАНСЬКА ЕКОНОМІКА РОЗВИВАЄТЬСЯ УСПІШНО

Вашінгтон. — Департамент праці повідомив, що гуртові ціни в серпні зменшилися на 0,3 відсотка у порівнянні з липневими і роздрібна продаж зросла у серпні на 1,9 відсотка у порівнянні з липневою. Оба ці серпневі показники свідчать про успіх економічних реформ президента Роналда Реґена.

Зменшення гуртових цін в серпні було найбільшим зменшенням від січня 1983 року. Економісти вважають що інфляція в цьому році не перевищить 1 відсоток. „Це прекрасний показник", — сказав журналістам речник Департаменту праці.

Зменшення гуртових цін відіб'ється на роздрібних цінах у найближчі два-три тижні.

Збільшення роздрібного продажу в серпні пов'язане головним чином з різким збільшенням продажу авт. Американці видали на купівлю в серпні 116,1 більйона долярів, з них 27,6 більйона долярів на авта. Це пов'язано з тим, що американські автомобільні компанії різко зменшили відсоток, на який вони дають позики на купівлю їх авт. Намагаючись позбутися моделів 1985 року пред початком продажу моделів 1986 року, компанії Дженерал моторс, Форд та Крайслер продають авта за позики на 7,5 відсотка.

В рапорті, випущеному президентом Р. Реґеном у зв'язку зі зменшенням гуртових цін і збільшенням роздрібного продажу, сказано: „Це ще один доказ чудових можливостей і сили американської системи вільного подприємництва. Якщо Конґрес допоможе мені зменшити видатки на внутрішні програми і знизити податки, ми зможемо досягнути поставленої мети — створити в найближчі чотири роки 10 мільйонів нових робочих місць і перетворити вісімдесяті роки в декаду економічного зростання".

Безробіття в серпні становило 7 відсотків і в порівнянні з липнем зменшилося на 0,3 відсотка.

Ще одна секретарка втекла до Східньої Німеччини

Бонн, Західня Німеччина. — До Східньої Німеччини втекла 45-річна секретарка Герта-Астрід Вільнер, яка працювала в бюрі федерального канцлера Гельмута Коля. Разом з нею до Східньої Німеччини втік її чоловік, 59-річний журналіст Герберт Вільнер. Вільнери виїхали 12-го серпня на вакації до Еспанії і не вийшли минулого понеділка на працю. Через відомого східньонімецького адвоката В. Фоґеля урядові Західньої Німеччини були передані листи, в яких подружжя повідомило, що перебуває у Східній Німеччині.

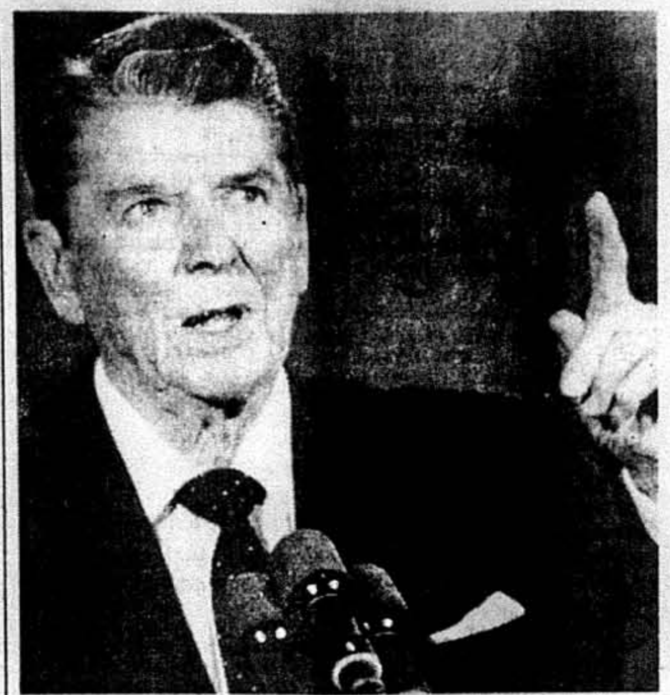
Причини своєї втечі вони не подали, але уряд Західньої Німеччини вважає, що Вільнери займалися шпигунством, як і кілька інших громадян Західньої Німеччини, які втекли недавно до Східньої Німеччини. Лист Г. - А. Вільнер був адресований особисто канцлерові Колю, а її чоловіка — до науково-дослідного інституту, де він працював.

Герта Вільнер працювала в міністерстві оборони Східньої Німеччини, а 12 років тому стала секретаркою завідуючого одним з відділів у канцелярії Коля. Уряд спростував повідомлення преси про те, що вона мала доступ до американських плянів створення протиракетної оборони і заявив, що Вільнер знайома переважно з внутрішніми справами Західньої Німеччини. Розуміється, вона була в курсі справ всього, що відбувалося в канцелярії Коля і може дати східньонімецькій розвідці досить подрібну інформацію про дипломатичні і політичні кола Бонна.

Представник федеральної прокуратури в Карльсруе повідомив, що начальник одного з відділів західньонімецької контррозвідки Ганс-Йоахим Тідґе, який втік 17-го серпня до Східньої Німеччини, перевіряв підозріння про те, що Герберт Вільнер є східньонімецьким аґентом, і декілька разів приїжджав до нього до праці ніби з метою отримати відповідні докази. Не виключено, що саме Тідґе порадив Вільнерам втікати із Західньої Німеччини.

Політичні обсерватори підкреслюють, що повідомлення про чергову втечу може стати болючим ударом для уряду Коля, який ще не прийшов до себе від попередніх скандалів.

Р. РЕҐЕН ВИКЛЮЧИВ КОСМІЧНУ ЗБРОЮ З ПЕРЕГОВОРІВ З СССР

Президент Реґен відповідає на запити під час пресконференції.

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, виступаючи перший раз після операції і довших тритижневих вакацій на свойому ренчі біля Санта Барбара в Каліфорнії на зустрічі з кореспондентами в Білому Домі заявив, що досліди, продукція і випробування нової космічної зброї, яку він називає оборонною ініціятивною і противится назві „міжзоряна війна", заявив, що ця зброя, яку вже раніше випродукував і розмістив у відповідних місцях Совєтський Союз, не може бути предметом переговорів із совєтами. Для аргументації своєї заяви Президент ЗСА подав дві основні причини: СССРвже має цю зброю і може нею користуватися у випадку потреби, а ЗСА є тільки в стадії удосконалення її, а крім того росіяни значно перевищають ЗСА в продукції різного рода ракет з атомовими головками, до чого вони, очевидно не признаються, а якраз ця справа повинна бути головною проблемою у переговорах.

Президент Р. Реґен, був в дуже добрій фізичній формі, що підкреслили деякі присутні кореспонденти і крім так званої космічної зброї, якій журналісти присвятили максимальну увагу з огляду на близьку вже зустріч Реґена із совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим в Женеві в другій половині листопада цього року, він порушив ще багато інших проблем політичного й економічного характеру. Запитаний, що він думає про критику законодавців про його політику у відношенні до Південно-Африканської Республіки, президент Р. Реґен відповів: „Якщо на вас ідуть атаки з обох сторін, тобто зі сторони Сенату і Палати Репрезентантів ЗСАі уряду у Преторії, значить ви мусите робити добрі потягнення". Крім того він обороняв своє становище про вільну торгівлю і заявляв, що всякі торговелні обмеження із закордонними країнами можуть дуже пошкодити американській економиці і квалітетові випродукуваних в ЗСА продуктів.

Повертаючись ще й ще раз до справи його зустрічі з М. Ґорбачовим, до чого його змушували кореспонденти своїми численнними питаннями, які чомусь переконані, що від цієї зустрічі залежить доля світу, Р. Реґен виразно й недвозначно підкреслив, що він поїде до Женеви з глибоким переконанням про поліпшення відносин ЗСА і СССР. „Ми не мусимо себе взаїмно любити і я не збираюся давати Ґорбачову перстень приязні, але інтереси наших держав і цілого світу вимагають, щоб ми започаткували зменшування нуклеарної зброї, яка стала небезпечною не тільки з огляду на її спроможність фізично знищити світ, але також стає знаряддям застрашування і пропаганди одних проти других", - заявив Президент ЗСА.

Переговори в Женеві, завданням яких є добитися редукції нуклеарної стратегічної зброї, застрягли на мертвій точці і це кожний знає. Вину за це несуть представники СССР, які досі не відповіли ані на одну пропозицію ЗСА. „Ми витрачаємо гроші на переговори, щоб говорити про небезпечну зброю, яка вбиває людей, а їхні представники, набравши води в уста мовчать, або займаються пропагандою, перекидаючи вину за неуспішність переговорів на ЗСА, або намагаються за всяку ціну добитися припинення продукції космічної зброї в ЗСА, не кажучи світові про таку ж свою зброю". - заявив Р. Реґен. Політичні спостерігачі вважають, що ця пресова конференція показала, що Президент дуже реалістично оцінює СССР і не надіється на зміну політичного клімату після зустрічі в Женеві, знаючи докладно натуру комуно-московського імперіялізму.

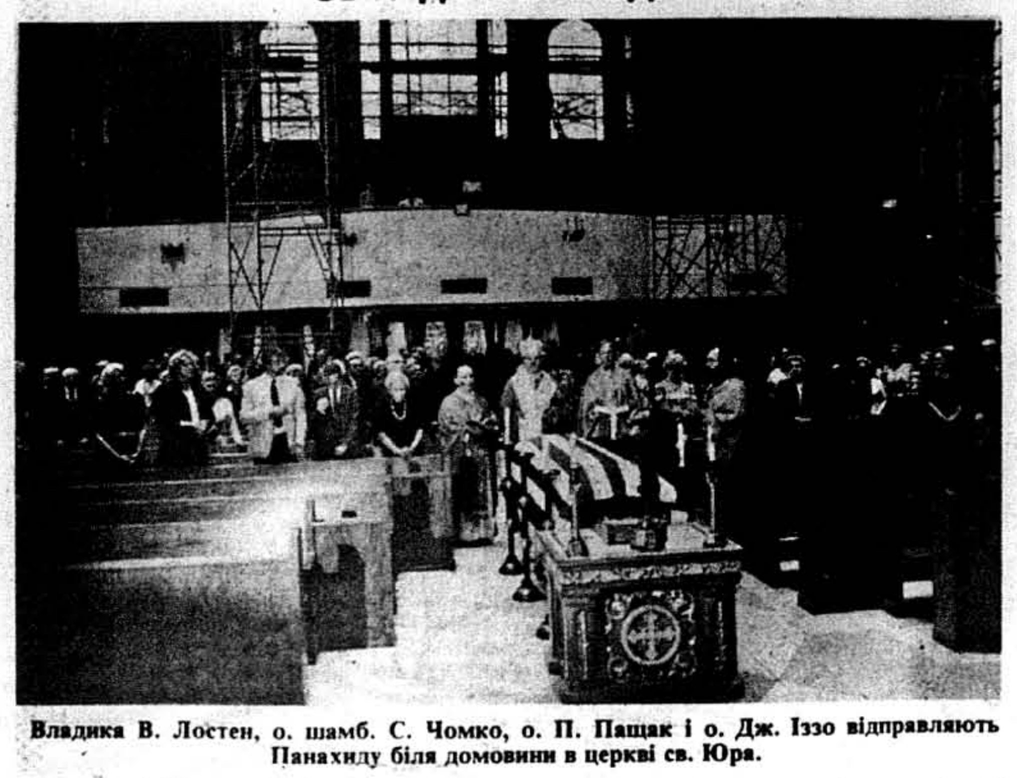
Відзначать першу річницю смерти Патріярха Йосифа

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Ню Йорку, інтенсивно приготовляється до гідного відзначення першої річниці з дня смерти св. п. Патріярха Йосифа Сліпого.

Святкування буде започатковане торжественною Службою Божою за спокій душі Патріярха Йосифа у церкві св. Юра о год. 12-ій вполудне, 22-го вересня ц.р. Після Богослужби о год. 2-ій у великій салі Дому Організацій Українського Визвольного Фронту при 136 Друга авеню, відбудуться жалобні сходини з доповіддю о. діякона Богдана Тарнавського і мистецькими виступами Ореста Гарасимчука, Лариси Маґун-Гурин і Ореста Кебала.

Управа надіється на чисельну участь українського громадянства в Службі Божій і жалобній академії.

ВІДБУВСЯ ВЕЛИЧАВИЙ ПОХОРОН СВ.П. Д-РА ВОЛОДИМИРА ДУШНИКА

Владика В. Лостен, о. шамб. С. Чомко, о. П. Пащак і о. Дж. Іззо відправляють Панахиду біля домовини в церкві св. Юра.

Ню Йорк. (Роман С. Голіят). — У четвер, 5-го вересня 1985 року, блискавкою пролетіла Ню Йорком сумна вістка, що д-р Володимир Душник, найбільш плодовитий український журналіст і громадсько-політичний діяч впродовж 50 років на терені З'єднаних Стейтів Америки, помер у Меморіял Слови-Кеттерінг Кенсер Сентер, по тяжкій і затяжній хворобі. Так його дружина Марійка, як і син Марко переносили терпіння хворого в надії, що може усім дорогий Володимир переможе хворобу. Пістряк швидко проїдав тіло Покійного, завдаючи йому жахливі терпіння.

Св.п. д-р Володимир Душник народився 24-го вересня 1908 року в Заставцях, повіт Підгайці в Україні. Про пройдений його життовий шлях і пророблену працю в ЗСА писала „Свобода" з 10-го березня 1985 року, або перед прийняттям в його честь.

У „Ню Йорк Таймсі" з 7-го вересня ц.р. подано, що В. Душник був відомим журналістом і знавцем східньоевропейських і еміґраційних справ.

В суботу, 7-го вересня ц.р., в похоронному заведенні Петра Яреми, серед маси вінків і квітів, у дубовій домовині виставлено тлінні останки Покійного. Між відвідувачами, які склали співчуття родині, було багато представників неукраїнських організацій, з якими співпрацював роками д-р Душник.

В неділю, 8-го вересня 1985 року, о год. 7-ій вечором, отці протоієрей Володимир Базилевський, о. Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ, о. Богдан Карась, краян В. Душника, о. Дженаріюс Іззо і монах Еміліян Турко відслужили Панахиду в похоронному заведенні, а відтак жалобна громада заслухала прощальні слова таких промовців:

Стафанія Букшована висловила співчуття родині від президії СКВУ, згадуючи про велику пророблену працю для цієї нашої репрезентації, яку з посвятою виконував д-р Душник:

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу, підкреслив у своєму слові, що д-р Душник був зв'язаний з УНСоюзом ціле своє життя. Покійний працював редактором в „Свободі" і пра-

(Закінчення на стор. 3)

В СВІТІ

ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ Південно-Американської Республіки знову порушили кордон Анґолі у погоні за партизанськими частинами, які поборюють вливи Преторії в південно-західній Африці. Військові операції були віновлені три місяці після того, як Південна Африка відтягнула свої війська з Анґолії. Тоді у льокальних боях заганули 57 партизанів, згідно з інформаціями головного командування ПАР.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПОСИЛЕНУ совєтську антиамериканську пропаґандивну кампанію і похолодніння у відносинах між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, підготова до конференції на вершинах між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим йде повною парою. Офіційні речники Білого Дому і Державного департаменту заявили, що ЗСА є готові говорити з СССР по всі дослівно проблеми світової політики і про ті речі, які стоять на перешкоді встановлення кращих відносин між Америкою і СССР. Головний дорадник Президента у справах крайової безпеки Роберт МекФарлейн заявив кореспондентам, що крім контролі збоєння ЗСА обов'язково хочуть говорити про права людини й інші важливі справи.

УРЯД ТАЇЛЯНДУ НАКАЗАВ зняти винятковий стан в країні, який був проголошений під час і після спроби державного перевороту в тій країні. Як відомо, одна військова частина, використовуючи відсутність в країні прем'єр-міністр і головнокомандуючого військами Таїляндy, намагалася перевести переворот і навіть захопила була частину Банґкоку. Вірні удрядові військові частини виступили дуже рішучо проти ребеліянтів і здушили спробу перевороту в зародку. У цій спробі згинуло п'ять осіб, а 59 були поранені.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „ПРАВДА", орган ЦК КПСС, написала у числі з 16-го вересня ц.р., що за океаном, тобто в З'єднаних Стейтах Америки поширюється скорими темпами антисовєтська пропаґанда, яка затроює загальну міжнародну атмосферу і дуже шкодить підготові до зустрічі на вершинах генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова і президента Роналда Реґена в Женеві 19-го і 20-го листопада ц.р. „Ця кампанія, — пише відомий совєтський коментатор Юрій Жуков, — має за завдання впливати на американських громадян і притупити їхні зацікавлення совєтськими мирними ініціятивими".

В АМЕРИЦІ

ПРЕДСТАВНИК ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА повідомив, що офіцер і вояк, працівники американської місії зв'язку при штабі групи совєтських військ у Німеччині, були затримані совєтськими військовослужбовцями, які погрожували вжити зброю. Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер заявив, що ЗСА висловили з цього приводу різкий протест і що в своїй відповіді, переданій телефонічно, керівник совєтської місії зв'язку обіцяв „розібратися" в інциденті.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ ДЖАН Вукасин виніс рішення про незастосування смертного вироку в справі Джеррі Витворта, одного з чотирьох совєтських шпигунів. Це рішення суддя виніс після переслухань минулої п'ятниці. На них були присутні представники юридичної організації, яка дотримується думки, що смертний присуд може бути винесений в деяких випадках, коли мова йде про шпигунство, не зважаючи не постанову Верховного Суду з 1972 року, яка оголосила винесення смертного вироку неконституційним.

З ВІЗИТОЮ ДО ЗСА ДЛЯ обговорення з президентом Роналдом Реґеном питань, зв'язаних з переговорами на вершинах, має намір приїхати канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль. Подробиці візити були обговорені з новим американським амбасародом у Західній Німеччині Ричардом Бертом. Про дату візити покищо не повідомлено.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Що найважливіше для Америки?

Коли тільки президент Реґен щасливо пережив операцію, вийшов із шпиталю і виїхав на реконвалесценцію та відпочинок до своєї фарми в Каліфорнії, він заповів, що вернувшись до Вашінґтону поведе кампанію за реформу податкової системи. Але члени Конґресу, конґресмени й сенатори, вернувшись із літніх ферій одностайно ствержують, що їхні виборці не цікавляться реформою податків, зате найбільш схвильовані заливом Америки чужинецькими товарами, що спричинює зріст безробіття. У Конґресі зросла тенденція в сторону відвороту від традиційної американської свободи торгівлі, опертої на вільній ініціятиві, та вільному суперництві, і зросли симпатії для заведення бодай обмеженого закордонно-торговельного протекціоналізму. Вказується при цьому на дуже егоїстичну політику Японії, яка не допускає до себе без обмежень американських виробів, зате заливає Америку своїми виробами. Це неетичний егоїзм, який проте запевняє Японії навіть надвишку торговельного балянсу і затруднення усіх, хто тільки хоче праці. Реґен противиться тим конґресовим тенденціям не тільки тому, що вони перечать принциповій ідеології Республіканської партії, але й із практичних причин: він передбачає, що проголошення бар'єр для імпорту чужинецьких товарів спричинить подібну реакцію різних країн у світі, що вдарить найбільше по хліборобській верстві, яка в теперішньому стані американської економіки найбільш покривджена.

Але поруч із тією справою усе ще йде тихий бій між Білим Домом і Капітолем за бюджет. Перед від'їздом на літні ферії Конґрес схвалив тільки рамовий бюджет, залишивши на осінь вирішення різних контроверсійних справ. Ось так, наприклад, стейт Ню Йорк заповів завзяту боротьбу проти тої точки зголошеного Президентом бюджету, яка виключає платників стейтового податку від права відтягати собі ті суми від федерального податку. Тут не тільки демократичні діячі нюйоркського стейту — губернатор Квомо і посадник Ню Йорку Кач, але й республіканський сенатор Д'Амато солідаризується із демократами в опозиції проти такого бюджетового проєкту Президента. Спершу пляновано схвалити такий новий бюджет, який скоротив би державний дефіцит на найменше 50 більйонів долярів. Схвалений рамовий бюджет зменшив ту суму до кругло 30 більйонів. Актуальним залишається надалі питання, як боротися проти майбутніх дефіцитів щорічного бюджету. Їхнє мариво заактуалізувала конечність схвалення Конґресом нового „ліміту" — найновішої лінії — державного заборгування. Тепер говориться вже не про заборгування держави (паперовими банкнотами) на більйони, а вперше появилася фантастично-астрономічна квота трильйона.

Але ж поруч із такими економічними турботами і поруч із турботами за найближчі президентські вибори, які вже тепер спонукують різних потенціяльних кандидатів до передвиборчої кампанії, на черзі дня стоїть зустріч президента Реґена і Михаїла Ґорбачова у Женеві 19-го і 20-го листопада цього року. Як відомо, Ґорбачов і ввесь совєтський пропаґандивний апарат розгорнули завзяту пропаґандивну кампанію, використовуючи при цьому пацифістичні настрої в Західній Европі та частині американського суспільства. Ніхто не є такий наївний, який сподівався би від тієї „вершинної конференції" заведення у світі мирової ідилії. Усе ж і союзники Америки і американське суспільство в масі прагнуть такого позитивного висліду цієї зустрічі голів двох світових суперпотуг, який припинив би їхні перегони у зброєнні, бо вони не можуть продовжуватися „ад інфінітум", до безконечности, доводячи збройні арсенали по обох сторонах до абсурду. Ото ж приготування до такої конференції Реґена і Ґорбачова вимагає величезної зручности і багато часу, терпеливости й енергії.

У житті кожної людини, кожної родини і кожного суспільства у широкому світі існує імперативний обов'язок плянування і ствердження, які справи вимагають найпершої уваги та які можна відкласти на завтрішній день. Це проблема пріоритету. Що й казати про таку світову великодержаву, як Америка, яка має діло не тільки з масою внутрішніх потреб і турбот, але й із турботами від близьких сусідів, як Нікараґуа і Куба, та від дальших сусідів, як Совєтський Союз і навіть такі американські союзники, як Ізраїль та Південна Африка. Це такий комплекс проблем і замотаних вузлів, що ними мусить в першу чергу займатися Президент із штабом Білого Дому. Нема чого завидувати йому його важкої ролі.

Володимир Сушко

ПОВАЖНИЙ НЕДОЛІК В АМЕРИКАНСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ

Сьогодні, саме на початку нового шкільного року, треба пригадати про один поважний недолік, що вже від років існує в американському шкільництві, тобто на загрозливе пониження рівня навчання у таких ділянках, як історія і географія.

Коли доля висунула Америку на світову потугу, від потягнень якої залежить будучність світу і його народів, зниження рівня навчання цих дисциплін стає щораз більше в центрі уваги всіх, що відповідальні за американське шкільництво і майбутнє Америки.

Для кращого насвітлення справи варто тут навести дві статті, які, так би казати, б'ють на тривогу у зв'язку з тим негативним станом.

Перша з них властиво появилася ще минулого року в загальнознаному „Чікаго Трібюн". Її передрукувало багато інших часописів, між ними балтиморський „Сандей Сан" з датою 21-го жовтня, 1984, п.н. „Брак знання географії і історії у американських студентів потрясає педагогами Каліфорнії".

Поштовхом до цієї статті були повідомлення Билла Пузо професора географії з каліфорнійського університету в Фуллертоні, який на початку лекції звернувся до студентів з першого року навчання в його клясі, щоб вони показали йому деякі країни на мапі. Йому просто не вірилось у це, що він почув. Один із трьох студентів не знав де є Франція, 74 відсотки не знали, де є Ель Сальвадор, 47 відсотків не могли показати Японії, 54 відсотки не знали де є Атланта. „Як вони могли перейти через 12 років школи?" — запитує здивований проф. Пузо?

Він не — єдиний. Один професор журналістики з університету, рівнож із західнього побережжя, назви якого він не хотів подати, щоб не шкодити опінії школи, сказав, що коли він викладає про американську революцію чи навіть про такі недавні події як корейську чи в'єтнамську війни, то студенти не розуміють про що говорять. А вже майже занімів він, коли один студент йому відповів, що в ЗСА не було заступника президента відколи перший державний секретар президента Регена Александер Гейг зрезигнував.

Ще інший приклад. Вислід опитування, що його недавно перевели „Вашінґтон Пост" і Ей-Бі-Сі на тему Ель Сальвадору і Нікараґуа, виявили, що на десять запитуваних осіб лише дві особи правильно відповіли яку саме сторону ЗСА в цих двох країнах підтримують.

Як дійшло до того стану запитує кореспондент „Чікаго Трібюн?" На думку Ернеста Л. Боєра, президента Карнегі Фундації і колишнього комішенера освіти, причин треба шукати в ситуації, що настала після Другої світової війни. Виґравши війну, американці почувались економічно і мілітарно найсильнішими в світі, а до того, живучи компактною масою на одній великій території з одною мовою спілкування, попросту не відчували потреби вчитися мов і культур інших народів. І в той час, коли інші країни взялися до відбудови, американцями опанувало фальшиве почуття самозадоволення, яке притуплювало в них потребу старатися передбачити проблеми, що можуть виринути перед Америкою.

Дальшою „водою на той млин" були 1960 роки, коли Америкою сколихували різного роду ліберальні, а то й анархічні рухи, головно серед молоді. Багато університетів тоді злагіднили свої вимоги, хоч би в цьому, що вже не треба було доказів чи іспитів зі знання мови, щоб дістатися на університет. За університетами пішли середні школи і так рівень навчання мови підупав. А вже вимога, щоби вчити історію чи географію інших країн стрічалася просто з ворожим наставленням студентів, — як каже Даєн Равіч, яка є професором історії в Колюмбійському університеті.

На сумні висліди такого наставлення не треба було довго чекати. Загальновідомо від років, що сьогодні виходять зі шкіл студенти, які не вміють правильно читати ні писати, а їхнє знання історії чи географії є майже жалюгідне.

„Ми розуміємо проблему тепер", — каже Майкл І. Соверн, який є президентом Колюмбійського університету. „В світі, який змалів, і в обличчі нової ролі ЗСА в ньому, ми мусимо тепер краще розуміти інші народи", — признається він.

До подібних висновків приходить і теперішній Державний секретар Департаменту освіти Віллям Беннетт у своїй недавній статті, що появилася в літньому числі квартальника „Полісі Рев'ю", що його видає поважна інституція Спадщинної Фундації. Варто цю статтю навести.

Віллім Беннетт ілюструє приклад з недавньої зустрічі кілька місяців тому групи 15-ти американських середньошкільних учнів з такою самою групою 15-ти совєтських учнів коло Вашінґтону, де вони дискутували між собою на тему загрози нуклеарної війни. В американській групі були учні, шкільні рекорди яких вказували на їхній кращий інтелектуальний розвій, у совєтській групі були учні працівників місцевої совєтської амбасади. Коли один із совєтських учнів спитав своїх американських ровесників, що вони знають про Другу світову війну, то не дістав ніякої відповіді. І совєтсь-

(Закінчення на стор. 4)

А. Драган

Світлій пам'яті Володимира Душника

Від Українського Народного Союзу та на бажання Головного Екзекутивного Комітету прощальне слово для св. п. Володимира Душника на Панахиді в неділю, 8-го вересня, приготовив та передав керівникові жалобної церемонії д-рові Романові Голіятові співпрацівник Покійного протягом найдовшого часу, редактор-емерит Антін Драган. У своєму слові він сказав:

Родино, Жалобна Громадо!

Наше сьогоднішнє траурне зібрання нагадує в деякій мірі цю незабутню подію, що заіснувала 124 роки тому в нашій Україні, як наш народ супроводив на вічний спочинок свого найбільшого сина Тараса Шевченка. Під час його похоронів на Чернечій Горі в Каневі священик-патріот о. Мацкевич говорив: „Ось браття-християни, перед нами світло, що світило всій Україні, перед нами Тарас Шевченко. Гори Канівські, луги й доли українські! Ви бачите перед собою мужа, який любив Україну і якого Україна любила... Від північної столиці Росії і до нашого скромного містечка — чий прах шествує? Кого проводять з такою пошаною? Чи мужа сповненого бойових заслуг? Чи достойника,... що діяв силою влади і закону? Ні, браття, це Тарас Шевченко!..."

Подібне могли б сказати і ми сьогодні, супроводячи в останню дорогу на цьому світі спочилого Володимира Душника. Він же не очолював жадної партії чи установи, він не ламав копій за групові програми чи ближчі або дальші цілі, а ввесь свій труд майже до останньої хвилини свого життя віддав українській визвольній справі в найширшому розумінні того значення. І за це ми його шанували. Промовистим свідоцтвом того може послужити справді соборна участь у недавно влаштованому в його пошану ювілею.

Рішально позитивну ролю Володимира Душника в розвитку українських змагань характеризує кілька промовистих фактів.

До Америки приїхав Володимир Душник у 1936 році, як член революційної Організації Українських Націоналістів. Тут застав він дві течії, які легко могли довести до глибокого, а то й трагічного конфлікту. Серед українців в Америці тоді головну ролю грала т. зв. стрілецька еміграція, з такими видатними постатями, як Лука Мишуга, Дмитро Галичин, Лонгин Цегельський, Михайло Гайворонський, Степан Куропась — щоб згадати тільки деяких. Центральною організацією-репрезентацією українців Америки було з 1923 року Об'єднання Українських Організацій Америки.

У 1929 році українців в Америці відвідав полк. Євген Коновалець, творець і провідник Української Військової Організації, перетвореної в 1929 році на Орґанізацію Українських Націоналістів. Під знаком цього нового вже революційного руху в Україні, в Америці створено в 1929 році Організацію Державного Відродження України, сьогоднішнє ОДВУ, що вже у перші роки свого існування здобуло абсолютну перевагу не тільки ідейного, але посередньо й організаційного порядку, бо хоча ОДВУ не могло перевищувати організаційно Український Народний Союз, але воно мало в ньому рішальний вплив. Між ОДВУ і Об'єднанням продовжувалися всілякі позакулісові тертя і особисті анімозії, але ніколи не прийшло до будь-якого явного конфлікту.

У цьому одну з рішальних роль відіграв світлої пам'яті Володимир Душник, і це сталося завдяки його пов'язаності з ОУН в Европі та Українським Народним Союзом в Америці. Для Душника, подібно як для Мишуги, Галичина та багатьох інших, УНС був „батьком на чужині".

Багато дечого на цю тему вже написано, але ще більше чекає свого історика. Згадаємо ще тільки коротко про політичне „вірую", що його визнавав і все своє життя словом і ділом пропагував св. п. Володимир Душник. Згадує він про це у власній статті, хоча і в іншому контексті, пишучи про українську визвольну справу в Америці у виданому в 1973 році збірнику „Лука Мишуга". Інформуючи про політичні цілі українців Америки між двома світовими війнами, д-р Володимир Душник з'ясовує їх так:

1. Запевнити всебічну допомогу „старому краєві";
2. Об'єднувати та скріплювати українську еміграцію в Америці;
3. Творити одноцільний національний фронт в Америці;
4. Вказувати українському громадянству на те, що тільки в єдності, завзятті і посвяті наша сила;
5. Наших братів в Україні піддержувати на дусі та запевняти їх, що доки вони в ярмі, доти не припиниться наша праця для її визволення..."

Це був Володимир Душник і це був труд його життя. І це є цілі, які просвічують Українському Народному Союзові протягом цілої його довгої історії та в імені Головного Екзекутивного Комітету, Головного Уряду і десяток тисяч членства мені припало сказати оце прощальне слово. Закінчу його певністю, що світлої пам'яті Володимир Душник своєю ідейністю, та своїм трудом, як і цілим своїм життям заслужив собі на те, щоб його ім'я було виписане золотими буквами у Пантеоні безсмертних Українського Народного Союзу. Вічна Йому Пам'ять!

Людмила Волянська

„...ЗА ВКРАЇНУ ЙОГО ЗАМУЧИЛИ — КОЛИСЬ..."

(Поет Василь Стус не живе)

II

Мати тут — Мати Миколи Костомарова, засудженого разом з Шевченком і Кулішем та іншими в процесі Кирило-Методіївського Братства. Вірш, присвячений Костомарову, зміцнює певність, що Стусові були відомі твори поетів Вісниківців, зокрема Ольжича і Олекси Стефановича, з яким перегукується теж Стус у вірші „Сосна із ночі випливла, як щогла" та в інших поезіях. Той сам загальний настрій, та сама любов до України і та сама молитва про возмездіє. Одне певно, що Василь Стус читав „ідейно-вредниє" твори — видання львівські, і був пильним читачем „закритих фондів" по архівах і не „вчився у Тичини", як цього б декому хотілося. Він жалів його, але й погорджував Тичиною, як безхребетним „відступником". Хоч і продався Тичина в „погромні часи, коли він не витримав пресу", але і в часи хрущовської відлиги, — часи детронізації Сталіна, коли відважилися знову „любити Україну" і Довженко і Малишко, Сосюра та інші, проте Тичина і тоді не зійшов із рейок комуністичної партійности', далі продовжуючи „сипать сіль на найглибші рани". Писав Стус до Дзюби: „На жаль, перекинчиків на нашій дорозі було чимало, — тих, що погодившись на духову ампутацію, маскували свій гріх теревенями про безнадійність". І це до Тичини найбільш підходить назва „гомулкул із країни ліліпутів"...

Його глибока стаття про Тичину написана два роки перед арештом, есей „Феномен доби", був оскаржувальним матеріялом на судилищі проти Стуса. І це тут були оці слова: „Довершилася (Тичини) 'всенародна' слава, але слава не генія, а пігмея (наче полемізував Стус з обожателями Тичини в українській Америці. — Л.В.). Слава генія, змушеного бути пігмеєм, блазнем при дворі кривавого короля була заборонена. Слава ж пігмея, що мав паразитувати на тілі генія, була забезпечена величезним пропагандистським трестом"... „Поетів геній обернувся проти нього прокляттям, став йому за найбільшого ворога, з яким треба було постійно боротися, щоб не виявити свій найбільший 'гріх' перед добою"...

Інші були видива перед Стусовими очима: „Це просто гетьман, який гарцює перед полками напередодні битви, — сказав правозахисник з Прибалтики Сергій Солдатов. А гетьман не кидає України та ще й у найскрутнішу її годину... Тому у цього „Гетьмана", у цього героя-мученика в творчості всюдиприсутній Шевченко. Ба, й життя своє взорував Стус на Шевченковому. Присутнє також лицарство козацьке, як в поетів Вісниківців: Ольжича, Стефановича, Мосендза, Ю. Клена, Теліги, Лятуринської, Маланюка, Ю. Липи та й у Юрія Дарагана. Ось і Стусова Січ з вірша „Сто років, як сконала Січ":

Сто років мучених надій,
і сподівань, і вір, і крови
синів, що за любов
тавровані,
сто серць, як сто
палахкотінь.
Та виростають з личаків,
із шаравар, з курної хати —
раби зростають до синів
своєї України. Мати,
ти вже не згинеш, ти
двожилава,
земля, рабована віками,
і не скорить тебе
душителям
сибірами і соловками.

Україна — невідступна думка і мрія, що дає і забуття й снагу змагатися за неї, за інших мучених. Бож так далі не може бути! „Там за гранню видиво святе":

Сосна росте із ночі.
Горілиць
з-за оболоку свінула Софія.
Десь галактичний Київ
бронзовіє
у мерехтінні найдорожчих
лиць.

Сосна пливе із ночі і росте,
як тінь Вітчизни о порі
смеркання.
А ти уже потойбіч,
ти — за гранню,
де видиво гойдається
святе.

Там — Україна. За межею.
Там,
лівіше серця! З горя
молодого
сосна стриміє з ночі, ніби
щогла,
а Бог шепоче спрагло:
АЗ ВОЗДАМ!

Любов ця чинна. Поет кожним своїм вчинком, кожним фібром своєї душі, кожним віддихом і кожним словом заступається за свою Україну, хоч знає, що за це буде розп'ятий на хресті за Неї. Але — це ж найвища жертва і найбільша любов, як заповідав сам Господь.

Але в Бога є і інші слова: „Мні отмщеніє і аз воздам". — Так і в Стуса: „А Бог шепоче спрагло: Аз воздам"... Поет вірить, що прийде заплата, як вірив той, в

(Продовження на стор. 4)

Андрій Коваль

ПОЛЬСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ СВІДОМІСТЬ

I.

На весні цього року Державне Наукове Видавництво у Варшаві випустило в світ книжку Тереси Хинчевської-Геннель під заголовком: „Національна свідомість української шляхти і козаччини від кінця ХУІ до половини ХУІІ ст." Ця книжка є докторською дисертацією, яку авторка перед кількома роками успішно захистила у Варшаві.

Своєю книжкою авторка хотіла відповісти на питання, як в тому часі бачилася національна свідомість тих двох суспільних верств, виходячи з заложення, що дотеперішня історіографія тим питанням займалася маргінально при досліджуванні інших питань з історії України.

Чому вчена вибрала такий вирізок часу для своїх дослідів? Пригадаймо собі, що то є період від проголошення Берестейської Унії 1596 року до повстання українського народу проти Польщі під проводом Богдана Хмельницького.

Берестейська унія спричинилася до великого роздору серед української шляхти і міщанства, але одночасно викликала блискучу полеміку православного табору не тільки з унiятами, але й з римо-католиками і не тільки в літературі, але й в публічних установах, як сейм і сеймики.

Після введення унії ліквідується насильно православну митрополію на користь уніятів і конспіративно відновлюється її внедовзі, бо в 1620 році з участю патріярха Теофана. Українське міщанство гуртується в церковних братствах і організує широку шкільну мережу та наладнує видавничу діяльність. До київського братства вписується гетьман з цілим військом запорозьким, що започатковує активну участь козацтва в церковно-політичному житті України.

В 1623 році трагічно гине полоцький архиєпископ Йосафат Кунцевич, і відносини між православними та уніятами ще більш роз'ятрюються.

В 1620 році в основному завершується перехід на католицизм православної шляхетської еліти, започаткований Люблинською унією 1569 року, процес, який оплакував Мелетій Смотрицький у його славнозвісному „Треносі", що вийшов у 1610 році. Після повернення з подорожі на Близький Схід (Константинополь, Єрусалим) М. Смотрицький на унію і на справи дивиться ширше і звертається до короля по згоду на скликання собору, який поєднав би православних з уніятами.

Всупереч Папі римському король Владислав ІУ в 1632 році затверджує Петра Могилу київським православним митрополитом, що створило в наслідку цілу епоху в церковно-культурному і інтелектуальному житті України.

В 1636 році волинський воєвода Адам Санґушко виступає з проєктом утворити в Польщі патріярхат, підпорядкований Папі римському (подібні проєкти висовувано ще пізніше — в роках 1643 і 1644).

При тому можна ще згадати про умовий фермент, до якого спричинилося поширення реформації в Польщі, а також на західніх українських землях, головним чином у вигляді социніянства. Не слід також забувати, що в тих часах раз-у-раз вибухають козацькі повстання, що їх завжди криваво здавлювали королівські війська.

Вже саме перечислення тільки деяких важливіших подій, які мали місце в згаданому півстолітті, вказує, що були це часи дуже тяжкі, але й важливі в історії українського народу. Вони визволили велетенський потенціял суспільної енергії, який немов природним порядком перевтілився у всенародний здвиг 1648 року.

Т. Хинчевська-Геннель своїми дослідженнями обняла тільки українську шляхту і козаччину з уваги — як каже — на ролю, яку ті дві суспільні верстви відіграли в історичних подіях тих часів, а також у зв'язку з наявністю джерел, які по них залишилися і дають можливість досліджувати стан їх національної свідомости. При тому авторка має на увазі репрезентантів тих верств, бо вони залишили по собі сліди в формі полемічної літератури, літописів, посольських інструкцій, протестацій, фундаційних записів і тестаментів, що їх можна зарахувати до історичних першоджерел.

На думку дослідниці, аналіза свідомости козацької „черні" мусить залишитися поза засягом можливостей дослідника з браку першоджерельних матеріялів. Такий стан спричинився до появи певних гіпотез, часто опертих тільки на інтуїції чи здогадах, наприклад, що козаки були „нулеві" як під оглядом релігійним, так і національним. Авторка виключила зі сфери своїх дослідів українське міщанство, вважаючи, що розмах освітньо-культурної діяльности та місце в українському національному русі, а опосередково і проблема національної свідомости тієї суспільної верстви мають свою багату історіографію.

Книжка нараховує 189 сторінок, має сім розділів, довгий перелік джерел та літератури, покажчик осіб і обговорення змісту англійською мовою. З семи розділів перший торкається теоретичної та методологічної проблематики, зв'язаної з дослідженнями національної свідомости, а в останньому говориться про формування національної свідомости в інших європейських країнах. Обговорення всіх розділів неможливе з браку місця, тому подаю тільки озаглавлення розділів, які безпосередньо торкаються наміченої авторкою теми, що дасть погляд на побудову праці та поінформує читача, якою проблематикою авторка в ній займається.

А ось назви тих розділів: II. Введення. Історіографія. Джерела; III. Роля спільности мови і традиції в національній свідомості шляхти і козаччини в кінці ХУІ до половини ХУІІ ст.; ІУ. Роля віроісповідання в розвитку національної свідомости шляхти і козаччини; У. Костянтин Острозький, Петро Могила, Петро Конашевич-Сагайдачний — національні герої? УІ. Ґенте Рутенус — націоне Польонус.

Дослідниця вказує, що, коли не враховувати двох статтей українських істориків, зв'язаних з університетом в Гарварді (мається на увазі Тараса Гунчака і Франка Сисина), то досі ніхто окремо не досліджував української національної свідомости в першій половині ХУІІ століття. (Не згадуємо тут і праць Вячеслава Липинського „Шляхта на Україні", „Станіслав Михайло Кричевський" та інші). Авторка підкреслює, що ця тема й досі викликає суперечки, а історія України взагалі збуджувала і надалі збуджує багато емоцій, упереджень та позанаукових пристрастей саме тому, що вона стисло пов'язана з історією Польщі, Литви, Росії, Туреччини, а писалося її часто для актуальних політичних потреб. Не без впливу — зазначує Т. Хинчевська-Геннель — був тут і брак власної української державности.

(Продовження буде)

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

цював над англомовною енциклопедією українознавства, яку фінансував УН–Союз.

Ред. Іван Кедрин-Рудницький, прощав д-ра Душника від СУЖА, підкреслюючи у своєму слові про працю Душника, як двомовного редактора. Зі смертю Душника українська журналістична професія понесла велику втрату, бо такі журналісти, як Душник, не є заступимі. Наша молодь є дуже здібна, але по закінченні студій на американських університетах вона не має підготови до українських питань. Бесідник висловив співчуття родині, пригадав присутнім, що зі смертю Миколи Шлемкевича перестали виходити „Листи до приятелів", бо не є правдою, що, мовляв, кожна людина є заступимою. Після смерти Душника залишилася пустка — це велика втрата для української преси.

Ігнат Білинський, президент УККА, у своєму слові підкреслив, що зі смертю Душника поширилась прогалина в українській пресі. Бесідник кількакратно підкреслював, що всі творчі сили Душника були завжди на службі української справи. Покійний від зарання служив українській справі, був українською людиною, українським націоналістом ціле своє життя. Свої погляди він насвітлював у англомовному квартальнику, який він редагував до відходу в засвіти. Він роками працював над історією українців в ЗСА, яку старався закінчити ще цього року. В 1949 році він був співтворцем УККА, був членом екзекутиви УККА і редактором видань УККА.

Атанас Кобрин прощав Душника від українсько-американських ветеранів, від станиці 1260, Американського Леґіону й інших ветеранів, віддаючи військовий салют своєму побратимові по зброї.

Ред. Зенон Снилик у своєму прощальному слові, сказав, що він ніколи не думав, що за шість місяців буде вдруге говорити про д-ра Душника, бо 30-го березня українська громада Ню Йорку святочно вшанувала 50-річчя журналістичної і громадсько-політичної праці д-ра Душника. На тому святкуванні ред. Снилик обширно обговорював пророблену працю ред. Душника впродовж 50 років на терені ЗСА. Прощаючи свого співробітника зі „Свободи", ред. Снилик підкреслив, що д-р Душник був „білим круком" серед українських журналістів, бо був двомовним журналістом. Він був нескореним українським журналістом і націоналістом ціле своє життя і дав найбільш сприємливу на цьому континенті дефініцію українського націоналізму. Коли б йому було судилося бути в Україні, то доля його була б такою, як усіх наших політичних в'язнів. Пам'ять про нього залишиться назавжди між працівниками „Свободи" і всіми поколіннями українських журналістів.

В понеділок, 9-го вересня, о год. 9-ій вранці о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, ігумен і парох церкви св. Юра, відправив в похоронному заведенні Панахиду, а відтак приступлено до послідного цілування. Жалобна громада з домовиною переїхала до церкви св. Юра і там служили Парастас, Службу Божу й Панахиду Єпископ Василь Лостен, о. П. Пащак, о. шамб. Стефан Чомко й о. Дж. Іззо.

Отець Пащак у своїй красномовній проповіді українською і англійською мовами дав оцінку журналістичної і публіцистичної праці д-ра Душника. Проповідник кілька разів підкреслював, що праця д-ра Душника була дуже корисною для української визвольної справи. Якщо б не Душник, то ми напевно не мали б корисної книжки про Другий Ватиканський Собор, участь в якому брали всі наші владики. Ми всі вшануємо пам'ять д-ра Душника, бо він ціле життя працював для свого народу й у своїх писаннях постійно таврував московсько-комуністичного загарбника і вказував на загрозу комунізму для вільного світу. Пророблена праця Душника буде дороговказом для молодшого покоління.

Під час відправи дякував проф. Іван Хомин, диригент церковного хору. Після Служби Божої і Панахиди, Владика Лостен з духовенством попрощали членів родини й жалобну громаду, численних представників організацій з українського й чужинецького світу, які прийшли чисельно віддати останню пошану д-рові Душникові.

З церкви св. Юра автовалка з учасниками похорону переїхала на український католицький цвинтар Св. Духа в Гемптонбурзі, Н.И.

Над гробом відправив Панахиду о. Тарас Прокопів, ЧСВВ, і запечатав гріб, а колишній командир Американсько-Українських Ветеранів Богдан Безкоровайний, в асисті інших присутніх ветеранів, передали останній салют своєму побратимові по зброї. Б. Безкоровайний у своїй зворушливій мові сказав, що св.п. В. Душник боронив американську свободу, а що ми сьогодні вільні в Америці, велика заслуга в цьому Покійного, який зі зброєю в руках захищав американську свободу на Далекому Сході. Відтак, він передав американський прапор Марії, дружині Покійного. З коротким прощанням виступив Микола Чорний, який зложив на гріб грудку землі з-під катедри св. Юра у Львові, яку вивезла з України його дружина Стефанія. Він прощав Покійного від Школи Кобзарського Мистецтва, ансамблю „Гомін України" і від Світового Товариства Українських Бандуристів (СТУБ). Відспіванням „Видиш, брате мій", всі попрощали домовину д-ра В. Душника.

Під час тризни в ресторані Вашінгтонвілл Інн, ряд промовців дали огляд праці д-ра Душника.

Проф. д-р Петро Стерчо, голова Карпатського Дослідного Центру ім. Юліяна Ревая, згадав про журналісичну працю д-ра Душника в рр. 1938-39, коли він на сторінках преси обороняв інтереси молодої карпато-української держави. Покійний був провідним діячем ОДВУ, редактором тижневика „Націоналіст" і англомовного журналу „Трайдент" (Тризуб). Бесідник передав співчуття для родини від ОДВУ, Братства Карпатських Січовиків і від 93-річного проф. Августина Штефана, який дуже цінив працю св.п. д-ра В. Душника.

Мгр Іван Базарко, колишній президент СКВУ і директор канцелярії УККА підкреслив великі заслуги св.п. д-ра Душника. Покійний змагав, щоб українська громада була сконсолідована. Він вірив в Україну, для якої ціле своє життя трудився. Працюючи з ним впродовж 25 років, багато задумів д-ра Душника було зреалізовано. Наше серце кривавиться, бо відійшла від нас людина, яку ми любили й з якою ми жили.

Ярослав Пастушенко, прощаючи свого земляка від Головного комітету Підгаєчан, згадав, що Покійний був українським амбасадором на чужині. Він був сполучником між старою і новою еміґрацією. З нагоди його 50-річчя журналістичної і громадсько-політичної праці прийшли всі партії, бо він умів поєднувати усіх. Він був єдиним двомовним українським журналістом. Наша Підгаєччина є горда, що видала такого сина.

Д-р Роман Олесницький, колишній член польського дипломатичного корпусу, приїхавши в 1937 році до Ню Йорку на працю в консуляті, запізнав д-ра Душника за посередництвом д-ра Л. Мишуги. Оба вони використовували всі можливості для добра української визвольної справи. Д-р Олесницький став приятелем д-ра Душн... приятельство існува... відходу Покійного в ... ти. Довгі роки оба в... були членами америка... кого літературного мис... цького клюбу „Салґамун... ді" на 5-ій авеню і 13-ій вулиці, де оба стрічалис... кожної п'ятниці для вимін... думок.

Д-р Петро Ґой, голова Фундації Українського Вільного Університету в ЗСА, у своєму прощальному слові передав співчуття для родини Покійного від Сенату й Ректорату УВУ й від Екзекутиви УККА та від ректора УВУ проф. д-ра Володимира Янева. Бесідник підкреслив, що д-р Душник залишив колосальну спадщину. В імені Фундації УВУ „будемо старатися, щоб це все надбання ред. Душника зберегти". Його пам'ять збережемо виданням його праць.

Адвокат Роман Гуглевич, почесний голова Об'єднаного Комітету Ню Йорку і голова Будівельного комітету церкви св. Юра, прощав свого товариша зі шкільної лавки і в імені ще живих товаришів з гімназії в Бережанах. Бесідник згадав, що д-р Душник належав до здібних студентів і його друзі є горді за нього, що він поповнив ряди діячів-випусників тої гімназії. Покійний записав своє ім'я в історію американської України і ми є горді за нього.

Марко Душник в імені родини подякував присутнім за участь в похоронних відправах його батька, а о. Тарас Прокопів, ЧСВВ, провів молитву, а відтак присутні відспівали „Видиш, брате мій".

Під час тризни присутні зложили 1,100 дол. на цілі українських організацій в ЗСА.

В Римі в неділю, 8-го вересня ц.р., в соборі св. Софії, отці відправили в намірені св.п. В. Душника Службу Божу, про що повідомила мґр Ева Піддубчишин, яка перебуває зараз там і роками дружила з Покійним.

У понеділок, 9-го вересня „Міддлтавн Таймс Гералд Рекорд" при... півсторінкову інформацію про життьовий шлях д-ра Душника і його похорон на українському католицькому цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурзі, і „Ню Йорк Таймс" з 11-го вересня другий раз писав обширно про д-ра В. Душника.

Звернення

(Закінчення зі стор. 1)

Апостольська Столиця в турботі за нашу Церкву належно оцінила розвій і живучість Христової Церкви в українському народі. Вселенські Архиєреї наслідники св. Петра, силою власті, переданої Верховному Апостолові і його наслідником, встановили у нашій діяспорі митрополії, епархії, екзархати та надали нам право відбувати Синоди, у яких проявляється колеґіяльна дія нашого Єпископату, бо це об'єднуючий осередок нашої Церкви.

На цьогорічному Синоді буде заступлена наша Церква в Україні й діяспорі. Верховний Архиєпископ Львова, наш Первоієрарх Отець Мирослав Іван провадитиме нарадами, а участь будуть брати Владики нашої Церкви, що живуть у вільному світі, сповняючи своє архипастирське служіння. Прошу Вас, щоб Ви, призадумуючися над цим, ще ревніше, ще сильніше віддали свої сили, свою працю й свою жертвенність, скріплюючи молитвами своє християнське життя.

У нарадах нашого Синоду найважливішою справою буде духовна обнова нашого народу й приготування до ювілейних торжеств в 1988 році. Християнство для українського народу — це Божа благодать, що мала рішальний вплив у релігійному, культурному, державному й суспільному житті українського народу. Це той найцінніший скарб, що маємо його передати грядучим поколінням у наступне тисячоліття. Справа мартирології Української Католицької Церкви, беатифікація Слуги Божого Андрея, покликання до духовного стану, апостолят мирян, екуменічні справи, літургічні потреби, нове канонічне право й усі життєві справи нашої Церкви будуть турботою наших Владик, що їх будемо обговорювати й вирішувати на цьому Синоді.

Я виїжджаю до Риму, щоб брати участь у нарадах Синоду. У моїх щоденних молитвах буду просити Господа про благословення для усіх Вас, повірених моєму Архипастирському служінню й духовній опіці. Ви усі своєю ревністю, подиву гідною працею, трудами, а над усе щедрими пожертвами розбудували Христову Церкву нашого народу у ЗСА. Доказом цього величні Божі храми, парафіяльні школи, народні доми, молодіжні установи манастирі, культурні наші цінності — все це завдяки Вашій праці, трудам і пожертвам. Тому я з вірою і надією звертаюся до Вас і прошу про молитви, про добрі діла, а над усе про прикладне християнське життя, щоб любов Бога й ближнього була у Ваших серцях, у Ваших думках. А все це тепер в намірені успішних нарад нашого Собору. Вже давніше Ієрархія закликала й заохочувала Вас усіх до духовної обнови в приготуванні до тисячолітнього ювілею. Посилім цю нашу духовну обнову з першим днем наших нарад на Синоді. Я прошу Вас, дуже прошу, допоможіть мені, Митрополитові, і Вашим Владикам молитвами до успішної праці під час Синоду. Я прошу усіх, усіх людей доброї волі, щоб в день відкриття Синоду відмовили молитву на вервиці саме в цьому намірені. Пригадую Вам заклик Святішого Отця Івана Павла II про молитви у домашніх церквах — у Ваших родинах. Присвятіть півгодини часу, щоб відмовити молитву на вервиці в намірені успіху нашого Синоду. Пречиста Діва — Цариця України під час появ у Люрді й Фатімі просила про молитви на вервиці. Це давній наш звичай, це ці чотки, про які згадано у поемі „Чернець": „чотки взяв й за Україну чернець молитися пошкандибав".

Нехай Боже благословення зійде на всіх Вас, а мир Господа нехай буде завжди з Вами. Нехай Святий Дух просвічує Ваші мислі, а Пречиста Діва, Цариця нашого народу, нехай покриє Вас своїм матернім Покровом.

† Стефан
Архиєпископ-Митрополит

КРАЙОВА КОНВЕНЦІЯ Української Американської Координаційної Ради

18-20-го жовтня 1985 року у Філядельфії, Па. в готелі Адамс Марк

ADAM'S MARK HOTEL
Philadelphia, Pa. 19131
City Avenue and Monument Road. Tel.: (215) 581-5000

ПРОГРАМА

П'ятниця, 18-го

Год. 6:00 — 10:00 веч. —
Реєстрація учасників
(Листовно реєстрація відбувається протягом двох тижнів перед конвенцією)

Субота, 19-го:

Год. 8:00-10:00 р. — Продовження реєстрації
1. Відкриття Конвенції — Голова УАКР
2. Вибір Президії Конвенції
3. Схвалення порядку нарад і правильника конвенції
4. Затвердження існуючих і добір нових членів до слідуючих комісій: Верифікаційно-мандатної, Номінаційної, Статутової, Резолюційної і Бюжетової;
5. Читання протоколу із Установчих зборів і його прийняття;
6. Звіти членів Екзекутиви УАКРади

Год. 12:30-2:00 — Обідова перерва

Год. 2:00 по пол. —
7. Програмова доповідь АНДРІЙ ШЕВЧЕНКО
8. Звіт Верифікаційно-мандатної комісії
9. Запити і дискусія над звітами;
10. Звіт Контрольної комісії і уділення абсолюторії уступаючій Екзекутиві;
11. Схвалення статуту.

Год. 6:00 веч. —
12. Наради комісій

Год. 7:00 веч. —
Бенкет з мистецькою програмою

Год. 10:00 веч. —
14. Продовження нарад комісій

Неділя, 20-го:

Год. 8:30 ранку — Богослужби в церквах

Год. 10:00 ранку —
15. Звіт Номінаційної комісії і вибір Керівних органів УАКРади

Год. 12:00 дня —
Полуденок,
промова ІВАНА ОЛЕКСИНА

Год. 1:30 по пол. —
16. Звіт Резолюційної комісії і схвалення резолюцій
17. Вільні внески
18. Закриття конвенції

За Екзекутиву УАКРади:

ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ, *секретар* — **Д-р ІВАН ФЛИС**, *голова*

При замовлюванні кімнат, для одержання знижки, просимо зазначити, що Ви є учасником Конвенції УАКРади, при чому мешканці всіх стейтів, кромі Пенсильвенії, можуть уживати безплатний телефон 1-800-231-5858. Проситься замовляти кімнати в готелі до дня 27-го вересня 1985 року.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Торонто, Онтаріо, Канада

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

відбудуться

в неділю, 22-го вересня 1985 р., о год. 3-ій по пол. в залі української католицької церкви св. Евхаристії

при 515 Broadview Avenue, East Toronto, Ont., Canada

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої організаційної кампанії.
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.
5. Обговорення загально-союзових справ.
6. Внески, запити і закриття зборів.

У нарадах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС
сен. Павло Юзик, головний директор для Канади
Василь Дідюк, головний радний УНС

До участи в нарадах зобов'язані члени Управи Окружного Комітету, секретарі та члени Управи приналежних Відділів і конвенційні делеґати.

За УПРАВУ:

Василь Дідюк, *почесний голова* — **Василь Шаран**, *голова*
Іван Шлапак, *секретар* — **Гаврил Миськів**, *касир*

†

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Друзів і Знайомих, що дня 17-го вересня 1985 р. відійшов від нас наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п. д-р мед.

Ростислав Сочинський

член і бувший Голова Українського Лікарського Товариства Північної Америки, директор Українського Інституту Америки у Ню Йорку, дійсний член Спілки Українських Журналістів і член багатьох громадсько-суспільних організацій.

ПАНАХИДА за Душу Покійного відбудеться в четвер, 19-го вересня 1985 р. в Clavin Funeral Home, 7722 Fourth Avenue, Brooklyn, N.Y., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в церкві св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж. 20-го вересня 1985 року, о год. 11-ій ранку.

Опечалені:
дружина — НАНА
діти —
ЯРОСЛАВ з дружиною КЕРОЛ
ІЛОНА з мужем ПЕТРОМ
І ЛАДА
внуки — АННА І МИХАЙЛО
брат — ЯРОСЛАВ з родиною
та дальша Родина

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на „Лікарський Вісник" або на Український Інститут Америки.

Український Інститут Америки в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє у глибокому смутку своїх Членів та Українську Громаду, що у вівторок, 17-го вересня 1985 р. відійшов у Вічність

†

бл. п. д-р мед.

Ростислав Сочинський

довголітній і активний член Екзекутиви УІА, б. в'язень німецьких концтаборів, б. голова Українського Лікарського Товариства Північної Америки, автор численних праць і статей на медичні і суспільні теми, визначний громадський діяч і добродій, який вірно служив українській національній справі.

ПАРАСТАС в четвер, 19-го вересня 1985 р., о год. 7:30 веч. в Clavin Funeral Home, 7722 Fourth Avenue, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН в п'ятницю, 20 вересня 1985 р., о год. 11-ій ранку в Українській православній Церкві-Пам'ятнику св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій Дружині, Дітям і Родині висловлюємо наші сердешні співчуття.

Дирекція УІА

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ОБВИНУВАТИВ президента Роналда Реґена в „страхітливих перекрученнях" з метою підірвати надії на успішний вислід майбутніх переговорів у Женеві. Газета „Правда" пише, що за океаном посилено розпалюється антисовєтська пропаґанда, яка отруює міжнародний клімат і політичну атмосферу навколо переговорів на вершинах. „Правда" твердить, що виступи американських державних діячів мають на меті залякати населення ЗСА совєтською загрозою і представити в перекрученому світлі совєтську систему, совєтську внутрішню і зовнішню політику і оправдати свою власну неґативну позицію в підході до американсько-совєтських відносин.

НА ЛЕТОВИЩІ ІМЕНИ КЕННЕДІ на Кейп Канаверал, Фла., успішно пройшла перевірка моторів міжпростірного корабля „Атлянтіс", четвертого в родині міжпростірних кораблів. Досі в космос відправлялися кораблі „Колюмбія", „Дискавері" і „Челленджер". „Алянтіс" відправляється в полет 3-го жовтня. На його покладі встановлено секретне обладнання. Полет буде відбуватися за програмою, розробленою Департаментом оборони.

В КОПЕНГАЗІ, ДАНІЯ, НЕВІДОМІ особи підклали розривні бомби під двома об'єктами — туристичним бюром, яке полагоджує справи поїздок до Ізраїля і підприємством з кошерними товарами. Ніхто від вибухів не загинув, але 12 осіб, тих, що були у згаданих закладах і переходили біля них, зазнали легкого поранення. Вибухи наступили в жидівській дільниці Копенгаґи вночі з неділі на понеділок, з 15-го на 16-го вересня. Головний рабін Данії Бент Мельхіор заявив кореспондентам, що терористи піднесли жидівській громаді такий „дарунок" під новий рік. Досі в Данії не було подібного антижидівського виступу.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ справедливости Едвин Міз назвав Нікараґуа „пристановищем терористів усього світу". За словами Е. Міза, ЗСА зібрали багато доказів, які „вказують на те, що Нікараґуа швидко стає рідним домом для терористів". Виступаючи перед юристами Західньої Европи і американських країн, Міз сказав, що Нікараґуа надала притулок терористам Палестинської Визвольної Організації, Ірляндської Революційної Армії, італійським терористам „Червоних бриґад" тощо.

Поважний...

(Закінчення зі стор. 2)

кий учень поки сів, — з виразним вдоволенням у відповідь на мовчанку — зауважив, що „ніхто навіть не знає про це, що ми були союзниками і разом боролися проти нацистів".

Вілліям Беннетт з ноткою жалю пише, що прочитавши про це, він подумав, що якщо б в його силі було то він тоді радо заміняв би кілька золотих американських медалів за це, щоб один чи два учні з тієї ж американської групи тоді хоч ненароком нагадали своїм совєтським ровесникам про вільні вибори, або Афганістан, совєтсько-нацистський договір чи про долю Андрея Сахарова... Але як вони могли про це знати коли їх цього не вчили.

Вілліям Беннетт винуватить за це не учнів, а батьків і шкільну систему, що не здібні впоїти в учнів знання про демократичну спадщину. „Як учні, які ніколи не чули про історію з кубинською кризою, коли розставлені совєтські ракети загрожують Америці, як тоді, — він каже, — вони можуть правильно зрозуміти нинішню ситуацію в Нікараґуа, де та сама історія може повторитися?"

У своїх роздумуваннях на ту тему В. Беннетт остерігає, що пониження рівня науки історії у наших школах є поважною проблемою. Його думки про це як підходити до науки історії — особливо варті уваги. Історії, — він каже, — не можна вчити так як комусь це вигідно чи подобається. Історія мусить бути вільною від тенденційности, бо лише тоді, коли вона об'єктивно розглядає всі факти вона виконує своє завдання, а ним є пізнання правди. Без пізнання цієї правди ми не проґресуємо, а лишаємося в стані, що його він, за Волтером Ліпманом, називає станом т. зв. „хронічного дитинства".

Щоб не бути голослівним Вілліям Беннетт — як звітує преса, — сам вирушив в поїздку по школах в країні з лекціями історії. Журнал „Тайм" з 9-го вересня, ц.р., описує його лекцію в 7-ій клясі школи в місцевості Шруверпорт, Ла., на тему Американської Декларації Незалежности. Коли секретар Департаменту освіти спитався учнів до кого була адресована та Декларація, то одна з відповідей, що її він дістав, була, що до короля Джорджа III, а інша, що до британського парляменту. Преса підкреслює якнайкраще враження, що його В. Беннетт залишає серед учнів у своєму роз'їзді по школах.

Треба вірити, що американське шкільництво, пізнавши цей свій недолік, його направить. На закінчення нашої статті мимохіть насувається питання, властиво, яке значіння має той процес назрівання думки про конечність реформ в американському шкільництві для нас, української спільноти?

На мою думку, — воно велике. Дотепер Америка знає про українців і нашу історію здебільшого з неприхильних, а то й ворожих нам джерел. Це треба виправити. При добрій волі і спільних зусиллях усіх сьогодні ми спроможні здійснити такі поважні історичні проєкти як Гарвардське видання наших творів з минулих віків чи із сучасної доби чи інші поважні наукові праці вчених інших поважних інституцій. Найвищий час, щоб українська правда була вже доступна скрізь по університетах і бібліотеках і промовляла про нас сильніше ніж ворожі нам джерела.

Американська свободолюбна система дає нам ту нагоду. Щоби, не дай Боже, назріваючі події і зміни не застали нас далі неприготованими.

За Вкраїну...

(Закінчення зі стор. 2)

слід якому йшов Василь Стус так по-снінівському. Стус вірить, що крикне кара нивсипуща... Мусить крикнути...

Ця грядуча покара захована в сльозі козачій, „що наскрізь пропікає камінний мур"... У цій сльозі Стусовій не тяжко вичути і побачити здійснення отого грізного Божого — „АЗ ВОЗДАМ!".

Ось пише Стус... Ні! Не пише, — він КРИЧИТЬ. Так і збірка називається — „В три скрики божевіль":

Та сам я єсьм! і є страшний мій біль!
І є сльоза, що наскрізь пропікає
Камінний мур, де квітка процвітає
в три скрики барв,
в три скрики божевіль.
Твоїх грудей не стало половини,
бо чезне чар твоєї батьківщини,
І хоре серце чорний смокче спрут...

А тепер розкаже нам Олекса Стороженко про Стусову сльозу козацьку, і що вона має вчинити і вчинить колись, коли переповниться чаша народного й Господнього терпіння:

— Текли колись ті сльози і в мене, а козача сльоза важка: як викотиться, то неначе могилою тебе придавить; а глянеш на неї, то ні одна мова того тобі так не розкаже, як у неї побачиш. Слухай синку: пішов я з старшим сином до Залізняка у черкаські ліси битись із ляхами, а вернувся додому сам один. Жінка вийшла назустріч і спитала про сина; в одвіт викотилась сльоза... У тій сльозі побачила вона мертвого сина і вже заголосила, як мати... Як з Гонтою ми одбивали Умань, я пішов навідатися до своїх і побачив тільки купу головешок, а кругом калюжі запеклої крові, неначе горілую хату гасили кров'ю. Побачились ми з Гонтою і не розпитували один одного; у обох тремтіли сльози на очах... І він, як і я, усе втратив, що було милого на світі!.. А чи ти знаєш, синку, що таке козача сльоза?

Дідуган схопивсь і підступив до мене; голос його дрижав, груди важко колихались, очі горіли. Се не той вже був дід, що смішив і втішав, ні: здавалось, се приплентач з того світу прийшов на землю оповідать те, чого ще люди не знають...

— Чи ти знаєш, що таке козача сльоза? — спитав дідуган удруге.

— Не знаю, діду.

— Так слухай же, синку, і сховай у серці, що од мене почуєш! Молять Бога, щоб він оборонив люд од огня, меча, потопу, гладу, трусу і хороби: зложи до купи усе те лихо і вийде з нього одна тільки козача сльоза. Глибоко вона криється у серці, важка вона, не латво її зворушить; а як видавлять її з ока, то горе і людові, і краю, і годині!...

Викочувалась вона не раз на Україні за Наливайка, Остряниці, Полуруса, Богдана, і за моєї вже пам'яті при Залізняку. Може, чув, синку, що вона діяла!... Після уманської тризни хто б пізнав наше горе, глянувши, як ми бенкетували не день, не тиждень. То гуляла скажена наша недоля: то вихопиться вона полум'ям і спалить кілька городів, сіл і містечок; то хлине кривавою хвилею і затопить тисячі людей; то розстелеться по краю пекельним чадом, і на десятки літ не опам'ятується народ от того диявольського курива...

Відкіль же береться те полум'я, та кров, той пекельний чад?... Із козачої сльози!

Прийде час, і вона знов наробить великого лиха, коли розворушать її необачно: задасть вона знов такий бенкет, що аж небу буде душно, аж пекло засміється і гайвороння злякається того трупу, що йому на долю достанеться. Да будет же той проклят от Бога і людей, хто розворушить ту сльозу і видушить її із ока!..."

Так розповів про сльозу, сльозу козацьку герой оповідання Олекси Стороженка Кіндрат Бубненко-Швидкий. Не менш значущою її дає нам поет. Так є і в Шевченка: — батьківська сльоза, тяжка, кривава .

Закінчення буде.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс повідомив, що президент Роналд Реґен має намір виступити наступного тижня в телевізійний передачі з промовою, присвяченою новій торговій політиці З'єднаних Стейтів Америки.

ФІЛІПІНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ аґенство поінформувало про новий варварський злочин скрайньо-лівих і комуністичних терористів. Тим разом вони напали на цивільних осіб в кінотеатрі в місцевості Марадінґ, віддаленої приблизно 500 миль від столиці країни Манілі, і скинули з балькону театру три розривні ґранати. У висліді зривів там загинуло принаймні 30 осіб, а понад 100 були поранені. Інші в паніці почали виходити з театру і в безпорядку були потурбовані ще кілька осіб. В цьому районі діють вже віддавна комуністичні партизани, противники теперішньої державної системи і президента Фердінанда Маркоса.

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

лікарську поміч, що д-р Сочинський їм ніс всі ці десятиліття.

Передчасна й невіджалувана смерть св. п. д-ра Сочинського залишила в болючому смутку його дружину Нану, сина д-ра Ярослава з родиною та доньок: Ільону Шиприкевич з мужем інж. Петром та Ладу, брата д-ра Петра Сочинського з родиною і всю українську громаду.

Панахида за душу Покійного відбудеться в четвер, 19-го вересня, о 8-ій годині вечора, в Clavin Funeral Home, 7722 Fourth Ave, Brooklyn, N.Y.

Похоронні відправи в церкві св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж. у п'ятницю, о год. 11-ій вранці.